

datečně předpisovati, kdyžtě jest dle §u 9 předpisů o úpravě zahraničního obchodu, vydaných ministerstvem obchodu v roce 1922, na základě vývozních povolení přípustným vývoz o 5%—10% většího množství zboží než bylo povoleno, a on jen omylem poplatky tyto zaplatil, čímž by Čsl. erár byl bezdůvodně obohacen. Z toho plyne, že soud má pořadem práva přezkoumati platební rozkazy ministerstva obchodu v moc práva vešlé co do jich správnosti. K tomu však soudy oprávněny nejsou, ježto jedná se tu o dávky odvedené z důvodů veřejnoprávních a nikoli soukromoprávních a působnost soudu dle §u 1 j. n. omezena jest jen na rozhodování o nárocích soukromoprávních. Spadá proto posouzení této otázky do příslušnosti úřadů správních a pořad práva jest vyloučen.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Po věcné stránce bylo rozhodnuto správně, neboť nejde o nárok soukromoprávní, třebaže žalobce domáhá se sporné částky z důvodu obohacení žalované strany. Ve skutečnosti žádá i tím jen vrácení manipulačního poplatku, t. j. dávky odvedené z důvodu veřejnoprávního, ne však částky vyplacené žalované straně z důvodu soukromoprávního. Stěžovatel poukazuje se proto na důvody napadeného rozhodnutí, mimo to pak i na rozhodnutí čís. 1108 sb. n. s., jímž byl probrán obdobný případ. Pokud stěžovatel navrhuje užití zákona ze dne 2. listopadu 1918, čís. 4 sb. z. a n., odkazuje se na rozhodnutí čís. 524 sb. n. s., podle něhož zemskému soudu civilnímu v Praze přikázány jsou jen věci, v nichž státní správa účastna jest jako strana, t. j. kde úřadové správní nevynášejí o nároku nálezů schopných právní moci, čehož v tomto případě nebylo.

Čís. 5931.

Nárok na náhradu škody ve smyslu §u 932, druhý odstavec, obč. zák. promlčuje se až ve třech letech. Další prodej věci kupitelem není na závadu uplatňování nároku na náhradu škody. K tomu, by vznikl z přípovědi vlastností úplatně zcizené věci, kterých tato nemá, nárok na náhradu škody, nestačí pouhý nedostatek připověděných vlastností, nýbrž musí k tomu přistoupení též zvláštní zavinění. Přípověď při prodeji automobilu, že vzhledem k typovému vysvědčení obdrží kupitel povolení k provozování jízdy.

(Rozh. ze dne 13. dubna 1926, Rv I 1677/25).

Při prodeji automobilu ujistila prodávající firma kupitele, že papíry, týkající se prodaného automobilu, jsou v pořádku, ač tomu tak ve skutečnosti nebylo, poněvadž na základě typového osvědčení, jež bylo odpůrci odevzdáno, nemohl tento dosíci povolení k jízdě automobilem. Tím vzešla škoda, jejíž náhrady se domáhal na prodávatele. P r o c e s n í

soud první uznal žalobní nárok důvodem po právu. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Odvolací soud, nepřistoupiv na námitku žalované, že se žalobce nároku na případnou náhradu škody z vadnosti dokladů, týkajících se prodaného automobilu vzdal (§ 929 obč. zák.) a zamítнув též námitku, že zažalovaný nárok zanikl uplynutím lhůty §u 933 obč. zák., uznal napadeným rozsudkem, že žalobní nárok na náhradu škody, které se žalobce domáhá proto, že mu s prodaným automobilem nebyly odevzdány správné doklady, najmě typové vysvědčení a že nemohl následkem toho auta používat, jest důvodem po právu, při čemž vycházel z názoru, že žalovaná firma ujistivši žalobce, jak jest prokázáno, že papíry k autu se vztahující jsou v pořádku, když tomu tak, což zjištěno, nebylo, porušila daný žalobci slib, že postihuje ji zavinění a jest tudíž ze škody žalobcovy práva. Není správným stanovisko žalované, že zažalovaný nárok zanikl preklusí, nebyv uplatněn ve lhůtě šesti měsíců od převzetí auta (§ 933 obč. zák.). Nejde o nárok ze správy, a ostatně se tu, jde-li o vady právní, počítá lhůta od nabytí o vadě vědomosti, tak že nebyla by, ježto vada vyšla na jevo nejdříve dne 13. listopadu 1922, kdy vysvědčení bylo žalobci odevzdáno, opožděna, nýbrž jde o nárok na náhradu škody (§ 932, první odstavec, poslední věta obč. zák.) a tento se promlčuje až ve třech letech (§ 1489 obč. zák.). Dovolatelce nelze přisvědčiti (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) ani v tom, že žalobní nárok pomínul tím, že žalobce automobil prodal. Prodej a nastalá tím nemožnost vrátiti automobil měly by význam a žalovanou tvrzený následek, kdyby žalobci šlo o zrušení koupě (§ 932 obč. zák. 1. věta), žalobce domáhá se však náhrady škody a tohoto nároku že by se prodejem automobilu mnil vzdáti a vzdal, říci nelze. Rovněž nelze přisvědčiti dovolatelce, pokud napadá v dovolání názor odvolacího soudu, že žalovaná, ujistivši žalobce, že papíry k autu se vztahující jsou v pořádku, — čemuž ale tak nebylo — porušila slib, že stihá ji proto zavinění a že tudíž ručí za škodu žalobci vzešlou. Při provádění dovolacího důvodu nesprávného právního posouzení věci dlužno vycházeti ze skutkových zjištění nižších soudů. V té příčině zjistil první soud, že odevzdané vysvědčení automobilové je duplikátem vydaným ve Vídni 13. dubna 1922 a znějícím na Turinské — Fiat Chassis čís. 14303, kdežto žalobci prodáno bylo chassis čís. 14304, takže i údaje uvedené v listu o koupi jsou nesprávnými, dále že toto vysvědčení nehodilo se k tomu, by na jeho základě žalobce dosáhl povolení k jízdě automobilem a též ne k tomu, by se čísla mohla rozeznávat, dále že žalovaná do kupního listu pojala úmyslně nepravé k oklamání způsobilé tvrzení, dále že žalobce skutečně tím uveden byl v omyl a že, ježto prodaný automobil — jak zjištěno — byl k užívání nezpůsobilým, žalobce utrpěl jednáním žalované škodu. Odvolací soud prohlašuje, ne sice při vyřizování odvolacího důvodu mylného posouzení právního, ale při důvodu nesprávného ocenění důkazů výslovně, že nalézací soud učinil zjištění svá bezvadně a v souhlase se spisy a že také náležitě odůvodnil,

proč nezaložil zjištění své na výpovědi svědka Maxmiliána E., takže se zjištěním těm, i když snad odvolatelku neuspokojí, ničeho vytknouti nedá. Odvolací soud schválil tedy skutkové okolnosti prvním soudem bezvadně zjištěné a převzal zjištění prvního soudu. Tímto zjištěním vázán je i soud dovolací (§§ 498, 513 c. ř. s.). Dovolání jest ovšem v právu, napadajíc názor odvolacího soudu, že žalovaná, ujistivši žalobce, že papíry k autu se vztahující jsou v pořádku, čemuž ale tak nebylo, porušila slib, že stihá ji již proto zavinění a že tudíž ručí za škodu žalobci vzešlou a jeho nárok na náhradu škody že jest proto důvodem po právu. Přípověď jistých vlastností u věci úplatně zcizené, ukáže-li se nesprávnou, dává nárok v §u 932 obč. zák. uvedený na zrušení smlouvy nebo doplnění, pokud se týče slevu. Aby vznikl z přípovědi vlastností úplatně zcizené věci, kterých tato nemá, nárok na náhradu škody, k tomu nestačí pouhý nedostatek přípověděných vlastností, nýbrž k tomu musí přistoupiti ještě, jak vysvítá z §u 932 obč. zák. a motivů třetí dílčí novely k obč. zák., též zvláštní zavinění. Než toto stihá dle skutkových zjištění prvního soudu, které odvolací soud převzal, v tomto případě skutečně dovolatelku, která se při prodeji automobilu dopustila h r u b é n e d b a l o s t i ve věci hlavní. Tím jest ospravedlněn souhlasný výrok nižších soudů, že žalobní nárok důvodem svým je po právu.

Čís. 5932.

Žalobě podle §u 36 čís. 3 ex. ř. nelze vyhověti, když doba, na niž se vymáhající věřitel zřekl exekuce, uplynula v době rozsudku prvního soudu, třebaž ještě nebyla uplynula v čase žaloby.

(Rozh. ze dne 13. dubna 1926, Rv I 592/26.)

Žaloba dlužníka o zrušení exekuce vyklizením, ježto se vymáhající věřitel vzdal vedení exekuce až do 15. října 1925, byla rozsudkem procesního soudu první stolice ze dne 13. listopadu 1925 zamítnuta. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Ne j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Co se především týče žalobního důvodu, že zástupci žalovaného vůči řediteli žalující společnosti prohlásili, že se vzdávají vedení exekuce až do 15. října 1925, namáhaly se nižší stolice zcela zbytečně zjišťováním, zda nástupci žalovaného prohlášení to učinili a zda k tomu byli splnomocněni, neboť lhůta do 15. října 1925 dle prohlášení toho byla v době rozsudku prvního soudce (13. listopadu 1925) již uplynula, čímž věc sama sebou došla vyřízení. K této skutečnosti, že uplatňovaná lhůta již prošla, měl totiž soudce při rozsudku přihlížeti a na jejím základě rozhodnouti. To se podává z této úvahy: Dle § 406 c. ř. s. jest odsouzení k plnění jen tehdy přípustno, když splatnost v čase rozsudku již nastala, třebaž že v čase žaloby ještě nebyla nastala. Ustanovení to má svůj důvod v zásadě procesní ekonomie, by nemusil býti zbytečně veden ještě